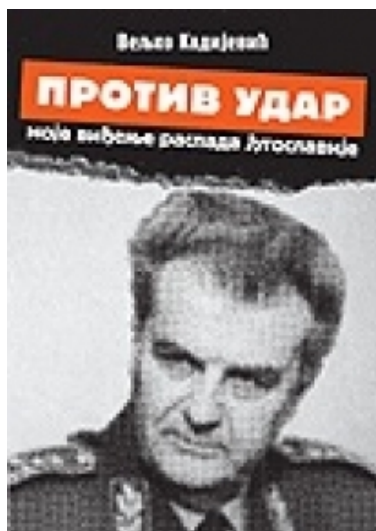

Marijan F. Kranjc, general-major u penziji

Što je pokojni armijski general Veljko Kadijević poručio Srbiji?

Veljko Kadijević: Protiv udar
(Vir: Google, Slike)

Detaljnu analizu poslednje knjige pokojnog armijskog generala Veljka Kadijevića sa naslovom *Protiv udar – moje viđenje raspada Jugoslavije* napisao sam na slovenačkom jeziku, uveren, da prevoda knjige na ovom jeziku neće ni biti.

Za posetioce moja sajta iz Srbije izdvajam poslednju X. glavu sa naslovom *Budučnost – protiv udar*. Glasi ovako:

Kakav protiv udar je to nagovestio general Kadijević?

Uobičajeno je, da avtor u zaključnoj glavi predstavi glavne misli i takodje kaže što je učio dobro (a što i loše).

General Kadijević je izabrao drugi način.

Na ruševinama razbijene i podeljene Jugoslavije ni sa jednom jedinom reči nije priznao svoje pogrešne ocene i delovanje, jer da nisu imali nikakve alternative.

Kao da je slep pa iz bezbedne Moskve i posle dvadeset godina nije shvatio svoje pogrešno delovanje, što su naravno iskoristili protivnici. Ubedjen u moć svog uma on je čak na

ruševinama Jugoslavije je pretskazao Srbiji u budućnosti nekakav protivudar! Sa kime in protiv koga? Odgovor ćemo naći v X. glavi sa naslovom ***Budučnost – protiudar***.

General Kadijević je doduše priznao, dfa je Srbija skoro potpuno razbijena ali je »ostatak« pod nekakvom »modernom okupacijom« (str. 287), pa je to i momenat, da se o budućnosti ne samo razmišlja, već da se i deluje! Naime, iz analize prošlosti odnosno dejstva što je ko doneo u poslednje tri Jugoslavije, po mišljenje generala Kadijevića je moguće sa većim stepenom sigurnosti nagovestiti – kako i kada delovati u budućnosti.

Naravno, pri tome je nužno odgovoriti na pitanje koji su osnovni uzroci raspada Jugoslavije, pa jih nabraja:

- ideja jugoslovenstva je doduše bila prisutna kot svih naroda Jugoslavije ali nejednako jaka i masovna;
- nacionalni interesu su bili doduše različiti, ali ipak na štetu zajedništva, jugoslovenstva, što je bilo katastrofalno;
- negativni so bili uticaji triju velikih religija – pravoslavlja, katoličastva i muslimanstva;
- interesi velikih sila su bitno uticali na sudbinu Jugoslavije, pa je generala Kadijević morao priznati, da je »Tito genijalno i hrabro« delovao do 60-ih godina (str. 289).

Prilikom strateškog ocenjivanja o delovanju vanjskog i unutrašnjeg neprijatelja u razbijanju Jugoslavije, general Kadijević je ponovio svoju poznatu ocenu (iz prve knjige, 1993), pa kaže: »Glavni uticaj su imali oba faktora u međusobnoj vezi i uslovljavanju, tsa time, da je absolutni primat imaju unutrašnji faktor (str. 290)¹

Generali Kadijeviću se činilo glupim, da se u Bosni i Hercegovini delovi triju naroda – Srbi, Hrvati i Muslimani teraju da žive u zajedničkoj državi iako su njihove matice sukobljene i neprijateljske.

Zato general Kadijević predlaže kako da Srbija postupa pri svom »oslobodjenju« (str. 299), pa nabraja sledeće:

- težišno se usmeriti u budućnost, a iz prošlosti samo sagledati greške, da se više ne ponove;
- odbaciti sve vanjske snage i pritiske, a unutrašnje snage maksimalno ojačati;
- potrebno je što pre osloboditi se »moderne okupacije«, koja deluje u vidu demokratije, slobode i slično;
- bitno je, da se deluje organizovano, a spontane akcije usmeravati u pravom smeru.

Zato je general Kadijević Srbima i Srbiji predlagao sledeće mere i aktivnosti:

- Cilj borbe: oslobadjanje Srbije ispod »moderne okupacije« i »izgradnja demokratske države« (str. 295), sa posebnim osvrtom na potpuno razumljiv i jasan

¹ U svojoj knjizi ***Balkanski vojni poligon***, Borec1998, Ljubljana, ja sam ocenio, da je vanjski faktor imao 60 %, a unutrašnji pak 40 % uticaja na razbijanju Jugoslavije, pri čemu nisam bio jedini.

jezik saopštavanja, kakav je bio slučaj u NOB, kada je bio Tito idejaln slučaj sve do 60-ih godina, kada se priklonio Kardelju i ostalim razbijačima Jugoslavije;

- Program borbe za oslobodjenje Srbije bazirati na troje: nezavisna spoljna politika, tržna ekonomija i pravedna socijalna politika;
- Uspostaviti organizaciju sa imenom **OSLOBODJENA SRBIJA**, »spoj mladosti i iskustva« (str. 300), koja mora biti masovna, a politički delovati javno i ilegalno. Posle samog oslobodjenja Srbije neka ova organizacija postane partija, masovna politička organizacija!
- U odnosu na strategiju i taktiku delovanja je potrebno realno procenjivati situacije i izabrati kombinovano ili direktno oslobodjenje, te indirektnu strategiju izgradnje države (str. 300);
- U odnosu na vreme je potrebno »odmah« početi sa formiranjem »embriona organizacije« (str. 301)².

General Kadijević je zaključio, da u savremenom svetu i međunarodnoj okolini niko ne može nametati »modernu okupaciju«, pa ima tako i srpski narod pravo na svoje oslobodjenje. I zato će u bliskoj budućnosti slediti protiv udar srpskog naroda!

Ocena knjige – moj zaključak:

Pošto sam ovu ocenu započeo sa pitanjem Što nam je novoga poručio general Kadijević, moram sada na kraju sa rezignacijom zaključiti, da faktički ništa značajnog nismo saznali.

Pretežno se radilo o subjektivnim ocenama i odbijanju odgovornosti za sudbinu Jugoslavije.

Da je JNA delovalo saglasno ustavu i blagovreeno izvela vojni udar, kao što je bilo to planirano još u Titova vremena, svakako bio bilo manje žrtava, pa i Jugoslavija bi opstala!

Pogrešno je bilo upravo to, što JNA nije dosledno ustrajala na Titovim idejama i planovima, jer bi se jedino na toj osnovi mogli suprostaviti pojedinim nacionalističkim i separatističkim težnjama.

Umesto, da se je JNA pripremala za tzv. unutrašnji rat, poslednji rukovodioci su je vehementno naterali na rušenje doktrine ONO i DSZ, Titovu ustavštinu!

Činilo mi se interesantnim, da general Kadijević ni sa jednom reći nije spomenuo savremeno vojnu doktrinu – sukob niskog intenziteta, kroz koju smo obradjivali i unutrašnji rat, modernu okupaciju, kao i načine suprostavljanja

Bes posebnog hvalisanja, moram da napomenem kako sam za moto svoje generalske zadaće upravo naveo reći i misli generala Kadijevića, objavljene u Vojno-političkom informatoru 1/1989, i to:

- pojavljuju se nove, u suštini ofanzivne vojne doktrine;

² Knjiga generala Kadijevića je napisana u Moskvi, a 2010 je izdata u Beogradu – nema nikakvih podataka o formiranju i delovanju predložene organizacije za oslobodjenje Srbije.

- u sadašnjim uslovima se najveća pažnja posveća tzv. doktrini niskog intenziteta;
- cilji i zadaci Titove koncepcije ONO i DSZ ostaju isti, jedino će težište biti na funkciji odvratanja od agresije, pošto je to veoma racionalan, u savremenom uslovima i veoma realan vid odbrane;
- JNA je potrebno usposobiti za efikasno suprostavljjanje novim vojnim doktrinama itd.

General Kadijević je umesto toga u ovoj knjizi spomenuo već odavno prevaziđenu američku vojnu doktrinu posrednog nastupanja. Verovatno je bilo tako lakše već u 1990 godini i zvanično revidirati Titovu koncepciju ONO i DSZ

Najzad, potrebno je samo pročitati knjigu admirala Mamule sa naslovom ***Slučaj Jugoslavije***, koji je već 2000 godine veoma kritički i kompetentno ocenio delovanje generala Kadijevića u najkritičnijim trenucima za sudbinu Jugoslavije. Radi se pre svega o činjenici što JNA nije izvela vojni udar, iako je predsednik Predsedništva SFRJ to direktno i nudio!

Zato mi se čini, da je sadašnja knjiga generala Kadijevića nekakav zadocneli odziv na kritiku admirala Mamule i drugih pripadnika JNA, činjenica iz haškog suda i mišljenja brojnih gradjana bivše zajedničke države.

Verovatno je i zadocnela i ideja generala Kadijevića, da se Srbija pripremi za nekakav protiv udar, kada je »izgubila« Crno goru, a uskoro će morati priznati i postajojanje nove susede – Republike Kosovo, buni se Sandžak, pa i Vojvodina bi rado išla svojim putem.

Dakle, kompletan fijasko »strateških« ocena, pa i onih koje je ranije nudio pokojnom Miloševiću (napad na američku, hrvatsku i muslimanski vojsku u BiH).

Verovatno će i u ovom slučaju važiti stara izreka, da generali pišu memoara kada gube svoje bitke, doživljaju bolne poraze, a zaboravljaju na sudbonosne posledice za gradjane, narode in samu državu – SFRJ!